

2023-09-18

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: KFKS 2023-652

Övergripande risk- och sårbarhetsanalys för Nacka kommun

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Kommunstyrelsen antar risk- och sårbarhetsanalysen för Nacka kommun 2023–2026 i enlighet med bilaga 1 till tjänsteskrivelsen daterad den 2023-09-18.

Sammanfattning av ärendet

Enligt lagen (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH) ska kommuner analysera vilka extraordinära händelser som kan inträffa i kommunen, och hur händelserna kan påverka kommunens verksamheter.

Sammanställning ska göras i en risk- och sårbarhetsanalys (RSA) under det första året av en ny mandatperiod. I samband med denna bedömning tas förslag på åtgärder fram för att stärka kommunens förmåga att hantera fredstida kriser samt att minska kommunens sårbarheter inför dessa risker. Detta stärker kommunens krishanteringsförmåga.

Risk- och sårbarhetsanalysen ska rapporteras till Länsstyrelsen Stockholm under mandatperiodens första år, dock senast 31 oktober 2023.

Ärendet

Arbetet har genomförts enligt Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter om kommuners risk- och sårbarhetsanalys (MSBFS 2015:5) och tillhörande vägledning. Enligt föreskriften ska rapporteringen till Länsstyrelsen Stockholm innehålla:

- Beskrivning av kommunen och dess geografiska område
- Beskrivning av arbetsprocess och metod
- Identifierad samhällsviktig verksamhet inom kommunens geografiska område
- Identifierade kritiska beroenden för kommunens samhällsviktiga verksamhet

- Identifierade och analyserade risker för kommunen och kommunens geografiska område
- Beskrivning av identifierade sårbarheter och brister i krisberedskap inom kommunen och dess geografiska område
- Behov av åtgärder med anledning av resultatet i risk- och sårbarhetsanalysen.

Risk- och sårbarhetsanalysen ska rapporteras till Länsstyrelsen Stockholm under mandatperiodens första år, dock senast 31 oktober 2023.

Kommunstyrelsen är ytterst ansvarig för att kommunen har en aktuell risk- och sårbarhetsanalys. Arbetet att ta fram analysen görs i Nacka kommun av säkerhetsfunktionen. Analysen redogör för risk- och sårbarheter i Nacka kommun på en övergripande nivå utifrån varje enskild enhet/verksamhets underlag. Detaljerad analys med närmare information om specifika risk- och sårbarheter görs inom respektive verksamhet.

Risk- och sårbarhetsanalys (RSA)

En risk- och sårbarhetsanalys är ett första steg i en kedja för att reducera risker, minska sårbarheter och förbättra vår förmåga att förebygga, motstå och hantera kriser och extraordinära händelser. Syftet med att göra en risk- och sårbarhetsanalys är att bidra till:

- beslutsunderlag för beslutsfattare och verksamhetsansvariga,
- underlag för kommunikation om samhällets risker till allmänheten och anställda,
- underlag för samhällsplanering.

Kommunens lokala risk- och krisarbete kopplar även ihop med det regionala arbetet och bidrar till såväl regionala som nationella lägesbilder och förmågebedömningar.

Samhällsviktig verksamhet och kritiska beroenden

En viktig samhällsfunktion är en sådan samhällsfunktion som är nödvändig för samhällets grundläggande behov, värden eller säkerhet. Dessa funktioner upprätthålls och säkerställs av samhällsviktiga verksamheter.

Utöver ett direkt ansvar för ett antal samhällsviktiga verksamheter som bedrivs i Nacka kommun till exempel energi- och vattenförsörjning, omsorg om barn, funktionshindrade och äldre, IT-verksamhet, väghållning samt räddningstjänst har kommunen även ett geografiskt områdesansvar. Det innebär att kommunen har i uppgift att samordna aktörer med olika uppgifter i hantering av en kris. Aktörerna kan vara såväl offentliga organ som företag och organisationer. I händelse av kris är kommunen ansvarig att verka för inriktning, prioritering och samordning av tvärsektoriella åtgärder som behöver vidtas i en krissituation.

Kritiska beroenden är svaret på frågan ”Vad är verksamheten beroende av för att kunna upprätthålla sin prioriterade verksamhet?”. Kritiska beroenden kan vara interna och externa. Kännetecknande för ett beroende är att verksamheterna mycket snabbt

får svårt att fungera om en resurs försvinner eller drabbas av en allvarlig störning. För att ett beroende ska vara kritiskt måste det vara svårt att ersätta den aktuella resursen med en annan.

De kritiska beroende som identifierats som särskilt viktiga i den samhällsviktiga verksamhet som Nacka kommun driver, enskilt eller genom entreprenad/bolag är; energiförsörjning (el), it- och kommunikationssystem, personal, vattenförsörjning, livsmedel, kommunikation (internt och externt), farbara vägar, drivmedel, ekonomiska transaktioner, kommunikationsmedel/kollektivtrafik, sjukvård, medicin, telefoni och särskild kompetens.

Aktuella risker och önskade händelser

Riskidentifiering syftar till att identifiera extraordinära händelser och förhållanden inom kommunens egen verksamhet och det geografiska område som innebär ett hot eller en risk för verksamheten eller medborgarna. Riskerna kan vara relaterade till exempelvis klimat, el- och vattenavbrott eller smittspridning.

Ärendets beredning

Risk och sårbarhetsanalysen för Nacka kommun är i huvudsak baserad på interna workshops (där representanter från samtliga enheter/verksamhetsområden har deltagit och haft scenariobaserade förmågehöjande diskussioner), befintliga aktuella lokala risk- och sårbarhetsanalyser/krisplaner på enhet/verksamhetsnivå samt erfarenheter från tidigare risk- och sårbarhetsanalyser.

De scenario som övats under dessa workshops är:

- Pågående dödligt våld i skolmiljö.
- Utanförskap och otrygghet leder till social oro och anlagda bränder.
- Större tekniskt haveri i elförsörjningen.
- Översvämning och vatteninträngning i både drifanläggningar och privatbostäder.
- Tekniskt avbrott som direkt hotar vitala värden.
- Diffusa händelser med begränsad skada, mot en fond av antidemokratiska undertoner.
- Kvalificerade cyberangrepp där kontroll över egen integritet systematiskt har förlorats.

I risk- och sårbarhetsanalysen för Nacka kommun 2023–2026 ¹ har särskild vikt lagts vid livsmedelsförsörjning, dricksvattenförsörjning och energiförsörjning då länsstyrelsen bedömt det som särskilt intressanta analysområden 2023 mot bakgrund av det rådande omvärldsläget.

¹ Se bilaga KFKS 2023–652

Utöver det har även riskområdena extremt väder – kraftigt snöfall och skyfall som exempel samt smittspridning (pandemi) analyserats närmare utifrån tidigare erfarenhet samt sannolikhet att drabbas igen.

Analysen redogör för risk- och sårbarheter i Nacka kommun på en övergripande nivå utifrån varje enskild enhet/verksamhets underlag. Detaljerad analys med närmare information om specifika risk- och sårbarheter görs inom respektive verksamhet. Information som omfattas av sekretess presenteras således inte i den kommunövergripande analysen.

Analysen visar att Nacka kommuns förmåga inom krisberedskapsområdet i huvudsak är god, men att det också finns flera utvecklingsområden för RSA-arbetet. Det saknas generellt en samsyn mellan de olika verksamheterna gällande vad ett risk- och sårbarhetsarbete innebär och vad det syftar till vilket påverkar resultatet på aggregerad nivå och kvaliteten på analysen. Arbetet behöver utvecklas och det framgår i de åtgärdsförslag som analysen mynnar ut i.

Behov av åtgärder med anledning av risk- och sårbarhetsanalysens resultat.

- Den generella kunskapsnivån behöver höjas i alla verksamheter i Nacka kommun avseende krisberedskap. Samtliga verksamheter bör avsätta tid för övning och utbildning.
- Nacka kommun behöver ta fram en enhetlig struktur för RSA-arbete och övning i krisberedskap samt möjliggöra förvaltning av erfarenheter så att de enkelt kan delas i kommunen.
- En bättre samverkan i beredskapsarbetet mellan kommun och externa anordnare är önskvärt. En väg dit kan vara gemensamma övningar och överenskommelse om enhetliga beredskapsrutiner.
- Prioritera vilka verksamheter som är helt beroende av el och besluta om mobil reservkraft till dem om det inte redan finns.
- Tydliggöra kommunikation internt och externt vid kris. Viktigt att det i förväg finns en plan för *när* information ska ske, *vem* som ska informera, *vilka* kommunikationskanaler som kan nyttjas samt *vad* informationen ska innehålla
- Klarlägga alternativ plattform för internet
- Säkerställa informationssäkerheten i kommunen genom att se över vilka system som används för känslig information, säkerheten i vår IT-infrastruktur och sluta avtal med leverantörer som uppfyller regulatoriska krav.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget kräver inte någon finansiering och får således inte någon ekonomisk konsekvens. Åtgärder som kräver investering kommer hanteras enligt ordinarie budgetprocess framåt.

Konsekvenser för barn

Att identifiera och värdera samhällsviktig verksamhet och bedöma kommunens förmåga att motstå och hantera risker som kan leda till extraordinära händelser gynnar även barn och ungdomar som bor eller vistas i kommunen.

Handlingar i ärendet

Tjänsteskrivelse daterad den 18 september 2023

Bilaga 1 Risk- och sårbarhetsanalys Nacka kommun 2023–2026

Henrik Ahl
Stabschef
Stadsledningskontoret/
Ledningsstaben

Kristina Eilert
Säkerhetsstrateg
Ledningsstaben/
Säkerhetsfunktionen